

posljednjem periodu života bilo je najteže izdržati. On je već optuživan za opasno sektaštvo (Maniheizam), proganjan od protestanata još više nego od katolika. Ako je trebalo čvrstine u Wittenbergu i Magdenburgu pri sredenim prilikama, još je više snage trebalo da se izdrži u siromaštvu.

Ipak dvije stvari ostaju neobične u cijeloj Vlačićevoj tragediji. I ako je bio dvadesetpet godina progonjen kao hajduk i postojalo je vrlo mnogo naređenja za hapšenje, i ono vječito tjeranje iz mjesta u mjesto je imalo za cilj samo to, da on napokon ipak dođe u ruke Augusta Saskoga. Vlačić nije nikad bio zatvoren nigdje. Izvan sumnje je njegova hrabrost. Ali ta hrabrost je racionalna, promišljena, vezana sa velikom oprežnošću. On je spreman da da život za stvar, za koju se bori. Ali neće da bez potrebe dođe u ruke neprijateljima, kad to inače ne donosi nikakve koristi. Vlačić nije bio manje hrabar od bana Berislavića, ili bana Nikole Sigetskog, svojih savremenika, ili od Petra Zrinjskog. Ali je on sve te hrvatske velikaše i posjednike nadvisivao svojom pameću, svojim poznavanjem ljudi i naročito protivnika i svojom oprežnošću. On se šulja oko cara u Augsburgu i Speieru, u gostima je kod ljudi iz careve pratnje, ali brzo naslućuje da mu opasnost prijeti i brzo ga nestaje. Nikad ga ne nalaze oni koji dolaze sa uhitbenim nalogom. U Jeni mu nude protivnici javni kolokvijum. On predviđa da bi mogao tom prilikom da bude zatvoren možda i ubijen i ne pristaje na javni sastanak, nego traži tajni, povjerljiv sastanak.

Druga okolnost koja zapanjuje, je, da Vlačić nije nikad, pa čak ni onda kad je umirao u uboškom domu bio sasvim bez sredstava. Čakavac i Liburnjanin znao je da cijeni značaj novca i materijalne osnove nezavisnosti ličnosti. Kad je umro, samo stari rijetki njegovi rukopisi prodani su za 247 talira, a njegova biblioteka je imala preko 500 knjiga folijanata i kvartanata (Preger II, str. 436). Očigledno je, da